

edyn 12-9 1989.

Een graps uit de Bezettingstijd 1940-1945.

Mai 1940 brak de oorlog uit, 4 juni 1940 werd de schrijver
14 jaar, 6 juni stierf moeder. Vader bleef met 5 broers alleen
achter. In 1943 trouwde mijn broer Antoon in, in oorlogstijd
de wijde wereld in. In dij jaren was er veel arbeiders werkzaam
in de handbouw. De schrijver was 17 jaar met weinig ervaring
te oorlog was voor mij toch wel spannend. Te Tijdstijd of
werkstijd was hij in handbouw en invalid was, met een
groot gezin en 7 kinderen had. Een groot bedrijf met hand-
bouw in Nederlands: sinds hert waren daar nog 10 personen gevaccineerd.

In de Slag om Wieden 1943 was het op een dag, 2 Duitse soldaten
kwamen het erf op met de mededeling, Paard met kar te halen
van de manne moesten ze hebben. En har vol truck dat was
brood dat moest overvond worden van de Rijksweg af, maar
nu Cafetaria is in odyen, maar in handbouw in odyen, in dij
dag jaer was de stand van de Maas abnormaal hoog, de
bezetting was daargelijk achter het water. In het vallen
van de avond het was donker, geen straatverlichting, de kar
wurde geladen vol truck dat kar was voorzien van 2 hoge
wielen nu was dat in dij tijd, 4, brachte dij ongeveer 1 meter
hoog water, met 2 huren waar het paard in moest gespan-
nen werden. Van de Rijksweg uit naar dij bedrijf in de
handbouw was ongeveer 15 minuten lopen. Maar
langs dij weg staandt toen de oorlog uitbrak allemaal
dikke bomen die allemaal opgeruimd zijn, met het gevolg
overal duife gaten. De dochter begon met de Duitse soldaat
voor op de kar met het geweer over zijn schouders. De weg
staand onder water met paarden en men als in holle
moder duip, met 17 jaar weinig ervaring met Paard om te

gaan. Seldens een ovaal wade, langs de de boom van
de weg en brde dries sloot. Midden onderweg, dus
halfweg raakte wij met de wiek in een boom die achter de waa
in die boom was gevallen. Daar stond mij seldens
alles wade, het was doodstil alleen de boom had golvend wade,
als een bliksem flits gaf de schrijver te horen, g'm sie äb, anders
kijpe ich de kar hin in 't wassen. De Soldaat gehoorzaam
de sprong van de kar in 't wassen, in fractie had staard
aan de Kop so de reis ging verder. Twa mensch met de kar vol
krach onderweg; in het danks met die vrije lege borlog nadat
wij op de plaats van bestemming waren aangekomen, werd
de vracht gelost in de schrijver hand terug naar de Rijksweg
maar nu Cafu Trouk is, in de buurt van de Oude mitfabriek.
Daar moest ik weer de vracht meebrengen verladden in ander geleden
na Soldaten; op de na ging alles op de kar, den grootste
stoele mocht ik niet meer nemen. Eerst moest de schrijver die
vracht naar Stukholom brengen. Underweg suisde de granaat
over, zieden hier kroop ik achter een boom.

Sie sie ängslich ja waal was myn and woord
maar noeds ongelukken werden de meubels gelost in een
sikker bos met val schrikhouf. Alleen kon de schrijver
terug; en haalde eerst dat foedel op, nadat Borlog heb ik deze
stoele gemeld maar niemand reageerde. Dit was een spannende
avonduurlijke dag. En hele week gingen voorbij op een dag
was het weer moe van 2 Soldaten kwamen het af op te gaan te
horen. Daar met hen in een van die Männer de schrijver moest
in kar vol dunne boomstammen van de Rijks uit van elkuw-
bringen uit naar een handbouw op de Groot Vorsthof in olyen
bringen. Mogsteds een hoge waterstand; maar in paradijs heel
geleden te hebben uit de dram wagen begon de reis, in Oud Beijen

aangekomen moest ik door het water met het Paard in han,
maar geen honderd meter of ik had maar vast in de boom.
Auchdaer, met mijn weinige ervaring schoof ik de boomsdamme
het water in langzaam vervolgens met de lege han naar het dorp
de Kortshof in dytja. Maar hebben sie dat hols, als dasch
wassen da hinde was het antwoord. Dat was de laadske
han want het paard met alles werd meegenomen.

Er was in datdytja rust, maar nu als de schrijver als reeds
vervulde en goed gerae en kleine 20 personen waaronder val
hinde. Maar op een dag gebeurde iets wonderlyks, met een
oude versleden stoel; het was idens dytja mustal ging in de stoel
met allen hinde. Op dat moment kwamen achter 2 soldaten binnen
met het geweer in de aanslag: Mijn stoel daar nadat de oude
versleden niet meer op; en ieder seconde werd de schrijver kleiner
Wij missen mannen hebben was op barse doorn de vraag
voor te gräben; sedert werd de schrijver kleiner, en twaalf
van die hambouw was daar. kommen sie mit, was de vraag
Agen di twaalf ich kom nicht gräben ich bin schriener, dan
würdde het seit om su lernen. Die oude verslede stoel bracht
nietkomst, de schriener muste mit, looptgraven maken,
50 jaar later moest hij nog om lachen. Die dag dat is een
bijzondere dag: met 14 jaar en dan al de 3de keu mijzelf
genu. De riet met een han vol kruich. De riet met de menuels,
De boomsdamme in het water, in plaats van op de schuil-
hinde, en di oude versleden stoel.

Reduk di voor dat te het schryven in de prullenmand
gooit leus het nog een han, gruwelik beden mij je alledage
maar iets anders is ook wel mooi. den laadske
4 negels hundt twaigdaal weg blada. 4 goed het
Neder

Myн Budelijk huis dat was omgeven en kwartier leefde, 4.
een maal was ik thuis in 1944. Daar was ook een huisge-
zin bij me geëvacueerd. Myн Budelijks hadden een klein be-
drijfje met een paard koren en wat hooi te wat bouwland.
maar daar goed het niet om.

In de beneddingssjaren waren daar bij myн Budelijks 2 paarden
paarden was doopt. In de mestvarken, als de schrijver het
volgde op paarden sal zullen dan mocht verwondad staan.
In de achterbouw was een last waar het koren ingeschaft
werd, om in de winter gedorssen te worden. Het koren was
in dat jaar 1944 nooit in de last geschaft dat achter het koren
plaats gemaakt was voor 2 paarden en een varken voor
de mest. De deur daar naar toe was gemaakt van het
zelfde koren of stro; moet nu voorstellen 2 Belgische ras-
paarden was doopt een achter koren of stro. Het Budelijk
huis lag oorspronkelijk vanaf. Bij een raad van soldaten
wielde angelezen bruiden met vreemde brachten op hem aan.
Bald op een stuk zijn geslagen, no dad de Paarden daar
binne niet honden horen. Beide Paarden behoorden
2 handbouwers waar 2 broers van de schrijver in dienst
waren. Die 2 paarden myn niet handen van de Benedik
gebleven. Toen op het einde 1944 alles weg moest naar het
noorden werden de Paarden aangespannen. Dad slagvarken
dat wist ik niet. Maande dag brak aan dat uiterlijk
weg moest. Via Lübeckwald de grens over Mees. Kley.
Emmerich de grens over of het was de Rijn in Niederaar
Schoon Berg. Balkbrug Ummen in Niederaar Hoogenveen
is als laadsle plaats Aldeven; dat was dood de bewijding
om neplaats voor de rest want er komt nog dood de Be-
vrijding dat is myn laadsle Benedikts gebuuren.

Eenmaal ingebrandweid was het weer nu; de Bevredigings 5-
Aanrecht waar ovaal ook in Drast. Op de dag kwam er
bericht dat Mannen mocht zich melden in wel dezelfde
dag. Alle Mannen werden in de Nachtauto geladen en
naar de Slooffsdad Assen gebracht, om schuitbidders te
maak. Wij werden ondagebracht in een soort gevangenis
wat stond op de vloer in een schuindienst; In daar lag de mens,
smorgens vroeg om daa gelijke voor achter in op mij ovaal
Bevredigers met het geweer in de aanslag, in nog ing het vader
dag. De hele dag nutteloos werk verrichtten, gras hadden
op een platte schoep dragen, en voor een enkele dag in de
dag niet; een 8 ureige werkdag. Op een dag mochten wij
sa vondaas na de ettaarik avond naar de Stad. Niool
muziek; die soort muziek kon ik in 1989 nog niet horen.
Manden malen dacht ik moet hier deoorlog mag gewonnen
worden; schuitbidders of wist ik wat het allemaal was.

18 dagen lang was ik met anderen de werk geseld; dat was
kord voor Pasen 1945. Paas heilendag werden allen uit bedaald
het was kord na de middag, iederen kreeg een enveloffje
Toen de schrijver aan de beurt was gebuende iets vreemd.
bij ontvangst maakte de schrijver de enveloffje losen
Selde na, in Aelde 1 dienste ke vul.

Het spruit woord neigt enigd duurd het langst
De schrijver nam het dienste in bracht het maar
de hoge Baas, omdat sie si enigd sijn hogen si
de enveloffje in kunnen gaan 32 km lopen was dat
van Assen naar Hogenau in Aldeven.

Het was de beleving in de Bevredigingsdag
en de ijde Man in de Oorlog.

geschreven door W-Drieklody in weggez
Burg. L.